Fredrik Müller

Smertenes mann

En liten fastebok

Oversatt til norsk
Gamle stier · gamlestier.no

Fredrik Müller: *Smertenes mann* (En liten fastebok).
Tekstene er frie fordi forfatterne døde for mer enn 70 år siden. Oversettelsene er eget arbeid.
Bibelsitatene er fra Norsk Bibel 88/07.
Boka kan leses, skrives ut og deles fritt. Den nyeste utgaven finnes alltid på gamlestier.no.
Utgave 25. november 2026.

Innhold

Innledning 1
Helten fra Bosra og helten fra Golgata 3
Vårt påskelam 5
Ett lodd for Herren og ett lodd for Asasel 8
Den døde og den levende fuglen 10
Nådestolen 12
Blodbrudgommen 15
Kongen full av frelse 18
Rettferdighetens sol 21
Kobberslangen 24
Opphav til evig frelse 26
Løven og lammet 29
Lammets øyne 32
Det grønne tre 35
Getsemane 38
Gabbata 41
Via Dolorosa 44
Golgata 46
Om Fredrik Müller 49

Innledning

> «Går det dere ikke til hjertet, alle dere som går forbi på veien? Sku og se om det finnes en smerte lik den smerten som er voldt meg» (Klag 1,12) «Hør, alle folk! Se min smerte!» (Klag 1,18)

Slik nøder og ber profeten Jeremia alle folk om å stanse på veien og komme til ham. De skal se den smerten han bærer for Sions datters skyld, se hans øyne som er tæret av gråt, og se hele hans skikkelse, som er nedbrutt av elendighet og nød.

Nå i fastetiden innbyr Gud alle til å stanse litt i det rastløse jaget og se en annen smertenes mann. Ved siden av hans smerte blir Jeremias smerte liten og ringe, hvor bitter den enn var.

Jeremia bar sorg over Sions datters synd og ødeleggelse, men denne smertenes mann bar alles synder. Jeremia jamret over Sions synd og forferdelige straff. Vår Jesus ble selv gjort til synd for oss og tok selv straffen.

Jeremia var badet i tårer, men Jesus, vår borgsmann, var badet i blod.

Jeremias gråt og klage kunne ikke ta bort en eneste synd fra Sion, men her er den smertenes mann som med sterkt skrik og bønner, med sår og blod, har tatt bort alles synder.

Stans i ditt ville jag, du som går forbi på veiene og ser etter tomhet og vellyst, og som speider etter en anledning til vinning! Stans da en liten stund foran denne smertenes mann, og se om det finnes en smerte som hans smerte!

Se denne kjærligheten som er sterkere enn døden! Se åket av dine overtredelser som er kommet over hans nakke! Se hvor tungt dine synder hviler på ham!

Se ham i Getsemane! Se hvordan han blekner, skjelver og segner i virvelvinden av Guds vrede! Se, han ber, gråter, svetter – tenk en gang – svetter bare blod!

> Se Guds lam fra Golgata, hvor synd om straffen skriker! Hvor høyt den lue stiger, det kan du se i Jesu sår.

Se, her er vinning, synder, en vinning større enn om du vant hele verden. Din arv, din sjel, alt har du tapt ved dine synder. Se på denne smertenes mann, så kan du vinne alt tilbake: legedom for din sjel og arv i den himmelske staden.

* * *

Nå i fastetiden innbyr Herren særlig alle gjenfødte sjeler til å stanse på veien og se hans smerte.

Smertenes mann bar også den smerten at hans forløste venner på jorden er så opptatt av mange andre ting at de glemmer å stanse foran Jesus i hans blodige skikkelse og se hans smerter rett.

Derfor har de så liten kjærlighet til Gud og så lite av den hellige lidenskapen som grev Zinzendorf taler om: «Jeg har én lidenskap, den korsfestede Jesus.»

Derfor blir vår syndserkjennelse så overfladisk, og det blir så lite evangelisk bot. Derfor er vi så trege til bønn og tilbedelse, og derfor er det stundesløshet og kulde i vårt liv.

Sett nå av en stund hver dag i denne fastetiden og betrakt Jesu lidelse i stillhet, så vil du på ny erfare at det er liv i Jesu sår.

Dyrebare Herre og Frelser, tilgi meg at jeg så ofte har gått deg forbi når du ville stanse meg foran din marterskikkelse, og at jeg derfor har mistet så mye! Jeg ber deg med tårer:

Akk, la meg ei evindelig forglemme hva det kostet da du forløste meg!

Helten fra Bosra og helten fra Golgata

«Hvorfor er din kledning så rød, lik klærne til han som tråkker vinpressen?» (Jes 63,2)

Jes 63,1–6

Helten fra Bosra kommer i røde klær. Edoms nådetid er forspilt. Syndemålet er fullt.

Profeten Obadja prøver i Herrens navn å stanse Edom, men Edom vil ikke. Han er stor i egne øyne (Ob 3), men liten i andres (v. 2).

Han tror seg sikker, sterk og vis, og vet ikke at Herren allerede har lagt på buestrengen den pilen som skal hente ham ned som en skutt fugl (v. 4). Han stoler på venner som først ødelegger livet hans og så følger ham til graven, men på Gud stoler han ikke (v. 7).

Likevel er det ikke all denne tåpelige innbilskheten og blindheten som fordømmer ham, heller ikke hans ulykkelige forbindelser med verden, men hans hat og urett mot Guds folk.

Han går villig og gjerne med i krigen mot Guds folk (v. 11) og er full av skadefryd når det går ille for noen av dem (v. 7). Han møter fram ved veiskillene for å fange dem inn igjen og overgi dem til morderen (v. 14).

Obadja ser hvor dette vil ende, og roper: «Gjør det ikke!» Og Jesaja gjentar vekkerropet.

Gud arbeider for å omvende ham. Det bryter i Edom. Men han kveler de gode begynnelsene (Am 1,11).

Akk, da kan ingenting stanse det fryktelige gjengjeldelsesåret (Jes 34,8). Edom blir tråkket ned i blod. Derfor er Herrens kledning så rød.

* * *

Hvor annerledes er ikke det synet som møter oss nå i fastetiden: helten fra Golgata!

Også hans kledning er rød, lik klærne til han som tråkker vinpressen. Men den er rød av hans eget blod.

Se der Guds lam med spott og skam her ligger blodbestenket.

* * *

«Hvorfor er din kledning så rød?»

Det er folkenes blod som kreves av vår borgsmann. Din forløser har gitt sitt liv for din frelse. All skyld må den rettferdige Gud få betalt, ja, én for alle. Han døde for alle. Derfor er hans kledning så rød.

> Min Frelser, blodig drue måtte du meg hente som midt i helveds lue. Dog vant du, Gud skje lov, og fikk meg som et rov. Evig takk skal rope liv og sjel til hope. Takk, gjennomstungne hjerte, takk, takk for all din smerte! Gråt og sved, vann og blod, hver en dråpe, takk, takk i evighet!

I Jesu blod er det forløsning og syndenes forlatelse nå i det store gjenløsningsåret. Hver mann som er bundet av gjeld, og hver som har solgt seg som syndens trell, kan gå fri på blodets regning.

Her er tilgivelse også for alle de harde og spottende ordene mot Guds folk.

Et blikk på Guds Sønn, stilt til skue i sitt eget blod som en nådestol ved troen – og alt blir annerledes. Når du blir født på ny, vil du elske Guds folk like oppriktig som du før har hatet det.

Helten fra Golgata skal komme enda en gang til denne vår jord, men da kommer han som helten fra Bosra.

Da er det ikke mer nåde. Og det er ikke mer tid. Lammets blod gjelder ikke mer for syndere.

Da blir Guds folks evige gjenløsningsår ringt inn. Når basunen lyder med lange toner, da skal de stige opp på fjellet (2 Mos 19,13).

Men da kommer hevnens dag fra Gud over alle i verden som ikke tok imot kjærligheten til sannheten så de kunne bli frelst. Da skal alle jordens slekter gråte sårt over ham. Men den gråten kommer for sent.

Skynd deg! Skynd deg! Se, kveldsskyggene er allerede lange! Nå heter det i dag!

Vårt påskelam

2 Mos 12

Det er da en underlig ting under solen at sjelefienden skal forvrenge alt som er talt til vår sanne trøst – slik som disse forbildene i påskeforskriftene – så det bare blir til sorg og nød for oppriktige sjeler og til falsk trøst for de sikre og for dem som sover.

Det er akkurat som med brønnene Isak fant, der han kunne ha slukket tørsten. Straks kom filisterne og fylte dem med stein og jord, så han måtte gå vansmektende og bedrøvet bort.

De kan ikke unne meg salighet her.

Grunnen til at mange får mer nød og forvirring enn trøst av dette velsignede kapitlet, er at en blander sammen det som Skriften holder fra hverandre. På den ene siden står vår frelsesgrunn, og på den andre siden de mer eller mindre gode følelsene som går foran eller følger med frelsesopplevelsen. Så legger en noe av disse tingene inn i frelsesgrunnen.

En blander sammen forløsningen ved Lammets blod og nytelsen av Lammets måltid, tro og forvissning, en lovisk og en evangelisk bot, renselsen ved blodet og renselsen ved Ånden.

Her går stakkars forpinte sjeler som har oppdaget surdeigen i sitt hjerte og liv. Nå strever de håpløst med å bli så rene at de er verdige til å ta imot frelsen i Kristus.

Andre går og gremmer seg over at de aldri riktig får det til med de bitre urtene. De kan ikke føle denne bitre nøden og helvetesfrykten, og de kan ikke gråte så mange tårer som de hører andre troende fortelle om fra sin vekkelsestid. Derfor må de vente med å ta imot nåden til det blir bedre med dette.

Og så blir det ikke annerledes. De går stille i angst fra år til år og tør ikke tro slik de så gjerne ville. De er redde for å komme inn i en «lett kristendom».

Så er det andre som nok har sin eneste tilflukt og redning i korsets blod. Men de er så engstelige for at det hele er et bedrag, fordi de så ofte ennå går bevende og sukkende og kjenner så lite til den klare, frydefulle forvissningen som fulgte den nye fødselen hos andre. De vrir seg fordi en stemme hvisker at de har ranet det hellige og bare har «en tagen tro».

På den andre siden går det mennesker som nok vet å fortelle merkelige ting om sin omvendelse, om hvor mye de gråt, og hvordan de gjennomlevde alle

helvetes redsler. Og de andre sukker tungt og sårt: «Nei, det er nok ingenting med meg!»

Likevel lever disse siste et hellig liv i kjærlighet til Gud og nesten. De andre, de sterke helgenene, får derimot noen ganger dårlig skussmål av alle som kjenner dem litt nærmere, fordi de lever et skjødesløst og plettet liv.

Så er det enda andre som finner det hele så rent selvfølgelig, og som aldri gjør seg noen tunge tanker verken om sin anger, sin tro eller sin del i frelsen.

De har så lett for å snakke med om alt, og likevel kan de i sitt hjerte være fremmede for det hele, uomskårne på hjerte og ører.

De hører til den blandede folkemengden (v. 38), alle slags folk som følger Guds forløste folk så langt som til Rødehavet, eller som leier seg inn hos dem og tar arbeid som daglønnere hos Vår Herre.

* * *

Dette kapitlet skal forstås slik:

Frelsens grunn er Lammet, som ble tatt ut på den tiende dagen og ofret på den fjortende.

Fra evighet har Gud utsett Kristus til å være offerlammet som skulle bli årsak til evig frelse for alle som tar imot dette offeret.

Han er prøvd og funnet å være et uskyldig lam uten lyte, og som et lam ble han i sin tid ofret og stilt til skue i sitt blod som en nådestol ved troen. Han ble fortært i luene av Guds vrede og stilt fram som det døde offerlammet, til trøst for alle syndere.

Denne frelsesgrunnen er gjort helt ferdig. Lammet ropte selv i den største nød på treet: «Det er fullbrakt!»

Ingenting må tas fra eller legges til denne frelsesgrunnen. Den er allerede lagt. Men Lammets blod må komme på dørstolpene hos hver enkelt sjel.

En må gå inn under Guds råd til frelse og ta imot det eneste offeret som tar bort synden – Lammets blod.

> For om du ser meg uten det, da finnes ei håp for meg, da kan jeg ei bestå en dag, et øyeblikk for deg.

Da lærer en å si som den unge danske presten i sin vekkelsestid, når ødeleggeren hver morgen banket på døren til hans forferdede hjerte: «Jeg holder meg til korset og ordet.»

* * *

Å fjerne surdeigen, de usyrede brødene og de bitre urtene hører ikke med til frelsesgrunnen. For om alt dette kan det aldri sies: «Det er fullbrakt.»

Det er Den Hellige Ånds gjerning, og som Åndens gjerning blir det aldri avsluttet. Derfor er det heller ikke ment at vi skal hvile på det. Var det virkelig slik, fantes det ingen fred og visshet for syndere her på jorden.

Forskriften om surdeigen og det andre gjelder Guds folk som er frelst. Israel la ikke bort surdeigen for å bli frelst, men fordi folket var frelst.

Dette hørte ikke med til frelsesgrunnen de skulle hvile på, men var noe som skulle gjøres ferdig under vandringen. Det ser vi av at de gikk ut med deigen i traugene før de hadde fått ferdig en eneste leiv usyret brød.

De bitre urtene hører heller ikke med til frelsesgrunnen. Til det er alle følelser for tilfeldige og kortvarige.

Men de gir den rette smaken på Lammets måltid.

> Jo mer du ser min blusselsgråt på kinnen, av lyst og trøst du skjenker kalken full.

Vår større eller mindre forvissning er ikke frelsesgrunnen. Vi frelses ved tro, ikke ved forvissning.

Forvissningen avhenger av hvor sterkt eller svakt vi griper korset og ordet i tro. Det avgjør igjen om vår fred – ikke freden med Gud, men freden i Gud – er som en flagrende fugl eller som den dype, stille elven.

* * *

Men vi må også huske at den som en gang er forløst ved tro på Lammets blod og vil leve under blodets beskyttelse, men likevel ikke vil rense surdeigen ut av hjerte og liv, den sjelen skal utryddes av Israels menighet. Der opphører samfunnet både med Gud og med Guds folk.

Sjelemorderen vil hylle frelsen i Lammets blod inn i egyptisk mørke, men Ånden gir et lys som splitter mørket.

Får vi ved dette lyset full klarhet over disse sannhetene, da får vi frimodighet til å synge med Pontoppidan:

> Om noen meg nå spørre vil om grunn til salighet, og om det hører mere til som man bør have med foruten Jesu sår og blod, som han på korset flyte lot, jeg svarer med et freidig mot: Min grunn er Jesu blod!

Og da bryter den kanskje fram, lovsangen i hjertet:

> Guds Lam, for all din kjærlighet takk, takk i evighet!

Ett lodd for Herren og ett lodd for Asasel

3 Mos 16

(*Asasel: den onde ånd.*)

Hos vakte syndere dreier striden og nøden seg særlig om to ting.

Det ene er å få tro på syndenes forlatelse hos Gud: Kan Gud tilgi og ta bort synder som mine?

Når en først virkelig har fått se sitt naturlige ansikt i lovens speil, synes en at himmel og jord roper med avsky: Se det mennesket! Bort fra jorden med en som er slik! Han burde ikke få leve!

Når syndene slår ring om en, jager brodden sin inn i samvittigheten og fordømmer en med kropp og sjel til den evige pine, melder det seg et svært urovekkende spørsmål: Kan den rettferdige Gud la en slik synder slippe fri for sin velfortjente straff og fordømmelse? Må jeg ikke tas bort, selv fra alteret, og dø synderens håpløse, elendige død?

Ofte har jeg sett denne redselen hos vakte syndere, og noe vet jeg også selv om det. Spørsmålet som trenger seg fram fra brennende, angstfulle øyne, er dette:

Har forlatelse du mer for en synder som jeg er?

* * *

Herren har i sin store barmhjertighet sørget godt for slike sjeler i sitt frelsesråd og i sitt ord.

Ett lodd for Herren er ordnet av ham selv, og det er fullt tilstrekkelig til å dekke og betale den største synders gjeld. Det offerblodet som ble utøst på den store forsoningsdagen, da Jesus blødde seg til døde på korset og selv ble stilt fram av Gud som en nådestol i sitt eget blod – det loddet er godtatt av Herren.

At det er fullgyldig betaling, er kunngjort i store og dyrebare løfter. Nå kan Gud være rettferdig når han rettferdiggjør syndere som har troen på Jesus.

Det er nok et vågestykke å tro dette: Den evige og sanne Gud har lidt dødsstraffen for meg, en fortapt synder. Og likevel er det fullt berettiget, for vi har så god grunn for det i ordet.

* * *

Den andre nøden er å komme fri fra djevelens anklage og krav.

Den som har vært i alvorlig syndenød, er en gang for alle ferdig med spørsmålet om det finnes en personlig djevel eller ikke. Det han strever med, er noe

helt annet: å komme løs fra djevelens fryktelige anklage, grusomme spott og ubønnhørlige krav.

Han er ferdig med skrivebordsteologenes tvil – som ellers kan være plagsom nok – og står på kampplassen, midt i den fryktelige virkeligheten. Han er som et rovjaget får som prøver å komme løs fra ulvens strupetak.

Her nytter ingen kraftanstrengelser og tankeslutninger, for ulven er for mektig og vill, og fåret for svakt og sønderrevet.

Her hjelper bare ett: røsten til den hyrden som satte sitt liv til for fårene.

Når fåret hører ham i korsets ord, fatter det mot, og ulvens tak løsner.

* * *

Også i denne saken er det sendt hjelp fra himmelens Gud.

Ett lodd for Asasel er også gjort ferdig, og det er fullt tilstrekkelig, det også. Mørkets fyrste har fått sitt lodd og har ikke noe mer å kreve.

Alle deres misgjerninger og alle deres overtredelser som de hadde syndet med, ble lagt på den bukken som var for Asasel (v. 21). «Bukken skal bære alle deres misgjerninger med seg ut i villmarken» (v. 22). Slik sier det ordet som aldri kan bedra.

Asasel fant sitt lodd og rev det i stykker. Dermed er jeg fri.

Når han nå vil gjøre krav også på meg og for mine synders skyld rive min sjel i stykker og rive meg bort fra den evige salighet, krever han mer enn han har rett til. Med korsets blod for øye har jeg rett til å tro at Gud hører min bønn når jeg ber:

Driv ham fra meg, riv meg til deg, at jeg kan deg få skue!

* * *

Skal alt det Gud gjorde i Kristus den dagen synden ble sonet, bli mitt, står bare én ting igjen for meg: «Dere skal ydmyke deres sjeler. Det er en evig lov.»[1]

Og ydmyke meg gjør jeg villig og gjerne:

Jeg, jeg har forårsaget at du er bleven slaget, jeg voldte denne straff med mine synders mengde. Derfor man deg trengte inn i det store pinsels hav. Jeg, jeg er skyldig funnet og burde være bundet og kastet i pølen ned.

De slag, den harde kvide, som du har villet lide, det var min straff og rettighet.
Den straff meg burde myrde, du lader deg påbyrde, så tung som stein og bly.
Forbannelsen deg rammer, velsignelsen annammer min sjel i dine vunders ly.

[1] NB: «da skal dere faste – det skal være en evig lov» (3 Mos 16,31).

Den døde og den levende fuglen

3 Mos 13–14

To menn kommer til presten, mistenkt for spedalskhet.

Den enes tilstand ser lovende og god ut. Det har riktignok vært en byll, men den er nå tilsynelatende grodd. Det viser seg bare en liten, lyserød flekk. Det er alt.

Men presten ser dypere. Sykdommen har slått inn. Hvite hår har dekket over skaden. Innenfor den lille flekken som ser så uskyldig ut, er det vilt kjøtt. Han blir erklært uren og ført raskt bort, langt bort fra Israels menighet.

* * *

Den andres sak ser helt tapt ut, og stillingen fortvilet. Spedalskheten har brutt ut på huden, så den dekker den sykes hud helt fra hode til fot, overalt hvor prestens øye faller.

Presten ser på det og finner at spedalskheten dekker hele hans legeme. Han erklærer den syke for ren. Han er blitt hvit over det hele. Han er ren.

Mannen trodde at alt var tapt. Men presten ser det helt annerledes.

* * *

Det kommer en mann. Han vil gjerne høre presten si at hans sak med Gud står godt, og at han kan ha nokså gode utsikter til å komme til himmelen.

Det har nok vært enkelte utbrudd av synd i de unge, ubetenksomme årene, men de er nå helt over. Det vokser hvite hår over dem.

Han kan jo ikke nekte for at han er en synder, men han ser sin synd bare som en liten, hvit flekk. Så vil han gjerne gå til alters for å få del i Jesu legeme og blod.

Sannheten må fram. Det er spedalskhet av verste slag.

Du er helt uren og stinkende, utelukket fra et Guds barns rettigheter. Blir det ikke annerledes med deg, går det sikkert og uunngåelig rett inn i den evige fortapelsen.

* * *

Det kommer en annen mann.

Han tør knapt nærme seg Jesus, men vet likevel ingen annen å gå til. I hans egne øyne er tilstanden hans nesten håpløs og fortapt. Han ser seg selv så uren og heslig at han ikke tør vente annet enn å bli støtt bort både av Kristus og av Guds tjenere.

Når han ser på seg selv, blir han full av gråt, og han jamrer: Så elendig jeg er! Så fullt av synd mitt hjerte er!

Ifra hode til fot, hjertets innerste rot kun en eneste masse av synd.

Men presten over Guds helligdom ser på ham. Han ser at spedalskheten har brutt ut på huden, så den dekker den sykes hud helt fra hode til fot. Herren være lovet! Plagen hans har slått ut. Han kan bli frelst.

Og den underfulle presten erklærer den syke for ren. Det er bare én ting igjen å gjøre: Han må renses ved et blodig offer.

* * *

Presten befaler at to levende fugler skal bringes fram. De skal ofres for å rense den spedalske.

Den ene slaktes over et leirkar som er fylt med rennende vann. Presten griper raskt den andre fuglen og dypper den i blodet av den fuglen som er slaktet.

Mens den blodige fuglen holdes fast, stenkes noe av det samme blodet på den spedalske, han som plagen har brutt ut på. Fuglen slippes løs. Den stiger syngende med blodstenkte vinger mot det evige blå.

Nå er den spedalske ren. Han raker av seg håret, vasker klærne sine og bader seg i vann. Nå hører han til de helliges samfunn.

* * *

Skal synderen forløses og bli leget for syndens plage, er det ikke nok at plagen bryter ut. En levende kunnskap om sin egen elendighet gir syndere verken fred eller nytt liv.

Syndserkjennelse er ikke det samme som frelse. Angerens kval og smerte har ingen frelsende kraft. Tårer kan ikke ta bort synder.

Den som søker og finner trøst her, er sykere enn han selv vet.

Det måtte skje «en død til forløsning fra overtredelsene under den første pakt» (Hebr 9,15). «Kristus led én gang for synder, en rettferdig for urettferdige, for å føre oss fram til Gud» (1 Pet 3,18).

Det er den slaktede fuglen et bilde på. «Kristus døde for våre synder etter Skriftene» (1 Kor 15,3).

Men han gjorde mer. «Med sitt eget blod gikk han inn i helligdommen … og fant en evig forløsning» (Hebr 9,12).

Det er den levende fuglen et bilde på. Det er blodet fra denne forløsningen som gjør oss fri fra hele vår synds plage.

Gud trenger det for å kunne rettferdiggjøre de urettferdige. Synderen trenger det for å få sin samvittighet renset fra de døde gjerningene, så han frimodig kan si:

> Ren og rettferdig, himmelen verdig er jeg i verdens Frelsere nu.

Den som har gått den spedalskes vei til renselse, trenger alltid, om og om igjen, å kjenne kraften i forsoningens blod.

Selv om syndeskylden er tatt bort, er det likevel bare i Kristus vi er gjort behagelige for Gud. Ser vi bare på oss selv, bryter plagen fram igjen. Derfor blir dette vår stadige bønn:

> Se ei på meg, se på din Sønn, se på ditt fredsforbund, samt lær og meg å se meg ren i Sønnen hver en stund! Han er min fred, min salighet. Med ham jeg alt har fått. Se på din Sønn, se på din Sønn, og meg i Sønnen blott!

Nådestolen

> «… nådestolen som er over vitnesbyrdet, der hvor jeg vil komme sammen med deg.» (2 Mos 30,6)

Denne nådestolen som Herren viste Moses på fjellet, og som Moses laget etter Herrens anvisning, er et skyggebilde av et evig frelsesråd.

Skriften sier at nådestolen er Jesus. Gud selv har stilt ham til skue i hans eget blod – fremstilt og tilbudt i vitnesbyrdets faste ord, ordet om korset.

Vitnesbyrdet og blodet kan ikke skilles fra hverandre, like lite som vitnesbyrdets ark noen gang ble skilt fra den blodstenkte nådestolen. Vitnesbyrdet har tatt Frelserens blod opp i seg, og blodet har gitt sine forløsende krefter til vitnesbyrdets ord. «Han er iført en kledning som er dyppet i blod, og hans navn er Guds Ord» (Åp 19,13).

Til denne nådestolen stevner den rettferdige Gud alle folk på jorden og innbyr dem, verdige og uverdige uten forskjell, til det store, nådige oppgjøret, så de kan bli forlikt med Gud og komme i samfunn med ham.

«Vend dere til meg og bli frelst, alle jordens ender!» (Jes 45,22). Det var ved denne nådestolen Gud i Kristus forlikte verden med seg selv, så han ikke tilregnet dem deres overtredelser.

Her ble dette landets misgjerning tatt bort på én dag. Her ble frafallet innelukket, syndene forseglet, misgjerningen dekket over og en evig rettferdighet ført fram – rettferdighet i Jesu Kristi blod, til alle og over alle som tror.

Derfor må alle som vil bli rettferdiggjort og komme i samfunn med Gud, vende seg hit. Her ved denne nådestolen, og bare her, vil Gud komme sammen med syndere.

Fra korset på Golgata lyder de lange tonene av evangeliets basun ut over en verden av fortapte syndere: «Vend om til meg, for jeg gjenløser deg!» (Jes 44,22).

* * *

Fredløse menneskesjeler er ute og leter etter Gud. De vil gjerne finne Gud og komme i samfunn med ham.

Noen drar opp på høyfjellet for å søke ham der oppe på de tause, kirkestille viddene, hvor sinnet blir stemt til alvor og høytid.

Men det er bare en iskirke, hvor en blir både varm og kald igjen. Når en kommer ned i dalen eller inn til bylivet igjen, er alt som før. En fikk et minne, men kom ikke i samfunn med Gud.

Andre dukker ned i de skjulte vitenskapenes mudder og slår seg på teosofi og spiritisme. De maner fram ånder ved hjelp av «medier» og går forbi den eneste mellommannen mellom Gud og mennesker, Guds Lam fra Golgata.

De innbiller seg at de er kommet i samfunn med Gud på dette skitne grunnlaget og har samfunn med rene, himmelske ånder, mens forbannelsen over dødningemaneren hviler over dem (5 Mos 18,10–12).

Andre graver seg ned i naturvitenskapelige eller teologiske verker for å finne Gud med sin fornuft og sin klare tanke. Men akk, de styrter ned fra sin himmelflukt med brente vinger.

Andre går inn i prektige kirker. De tenker at de skal finne Gud der, mellom marmorsøylene, foran de gamle mesternes inspirerte kunstverk, blant ærverdige kirkeminner fra svunne slekters tilbedelse, under orgelets mektige brus.

Men Gud blir borte igjen når en kommer ut i det blendende dagslyset, blant menneskemylderet og verdenslivets mange interesser og gleder. En må inn i kirkestillheten igjen for å få de falske strengene stemt til andakt. Det blir bare religiøse oaser i verdslighetens ørken!

Og dette tror en er å ha samfunn med Gud!

Å nei, Gud «bor ikke i templer som er bygd med hender» (Apg 17,24). Selv i de husene som vi kaller Guds hus, kommer han ikke sammen med syndere uten ved nådestolen i korsets ord.

«Si ikke i ditt hjerte: Hvem skal fare opp til himmelen? – det vil si, for å hente Kristus ned. … Men hva sier den? Ordet er deg nær, i din munn og i ditt hjerte. Det er troens ord, det som vi forkynner» (Rom 10,6–8).

Gud spør ikke om det er brunmalte bedehusvegger eller rikt utsmykkede marmorvegger – når bare korsets fane er der.

Setter en sin lit til slike estetiske stemninger og tror at en kan komme i samfunn med Gud på et så løst grunnlag, er en ikke stort bedre enn en avgudsdyrker.

Andre graver fram edle følelser, vakre forsetter og ideell streben fra hjertet sitt. De leter fram noe i livet sitt som de mener er gode gjerninger, og bærer dem fram som offer på et alter av selvgjort fromhet. Der tror de da at Gud skal komme sammen med dem.

Gud har bedt om et alter av jord og lovt å komme og velsigne der hvor hans navn, Jesu navn, blir minnet. Han vil ikke ha tilbedelse og andakt som bare kommer av naturens krefter, som vi i vår uforstand kunne fristes til å sette vår lit til. Han trenger ikke våre trappetrinn og hogde steiner (2 Mos 20,25–26). «For alt er av deg, og alt gjør du selv. Lov, ære og pris være deg!»

Fra det korset hvor Jesus under tårestrømmer og nødrop måtte bære alle synderes brøde og straff, og hvor han endelig kunne få dø etter å ha fullbrakt alt – fra det korset skal dette evige evangeliet tone ut over de forvirrede røstene fra menneskelig villfarelse:

> Ved nådestolen som er over vitnesbyrdet, vil jeg komme sammen med deg.
>
> Opp ved Jesu blod å vinne, seiren bliver viss og stor. For vår panne vil vi binde vitnesbyrdets faste ord.

Jesu blod og vitnesbyrdet – det er god ankergrunn for en synder.

Ha takk, du milde Frelsere, for denne livsens flod som du for meg på korsets tre så kjærlig flyte lot! Utav din sides åpne sår ny salighet jeg daglig får, når mine øyne deg kan se, min blodig Frelsere!

Blodbrudgommen

«Du er meg en blodbrudgom» (2 Mos 4,25)

Det ble Sippora som fikk gi Guds menighet dette løsenet, som i sitt dyp gjemmer mer enn mange lange prekener.

Blodbrudgommen – det er et av de ordene om korset som brødremenigheten har elsket og gjemt i sitt juvelskrin gjennom århundrene.

Kalde tider i kirken, som ikke har levd av Jesu blod på samme måte, har kritisert dette ordet, slik de har kritisert så mange av de uttrykkene som treffende og gledefylt åpenbarer nådens hemmelighet for Guds barn.

Salmebokutgiverne bytter dem ut med matte og alminnelige ord. Bruden gjemmer dem desto ømmere og tar dem fram når hun er alene med Frelseren eller med dem som ellers forstår henne.

Jeg ser henne for meg, den gamle fruen med det sølvhvite håret. Hun var født, vokst opp, vakt og benådet i brødremenigheten, men nå var hun alene igjen i en slekt som forsto og følte lite for det de eldre slektene holdt hellig.

Vi talte sammen om nåden i Kristus og forsoningens blod.

Det ble stille. De vakre, strålende øynene så liksom langt bort i det fjerne. Hun hadde glemt meg og så bare sin himmelske venn.

Så kom det stille og inderlig: «Min blodbrudgom!»

Det var i sannhet å tro med hjertet til rettferdighet og bekjenne med munnen til frelse (Rom 10,10).

Jeg måtte tenke på den gamle Monikas ord: «La oss fly, la oss fly inn til den evige gleden!» Jeg ønsket nesten at den gamle, trette pilegrimen hadde fått gå hjem i den stunden og på den bekjennelsen.

* * *

Mitt hjerte, Jesus, trenges av lyst til livsens land. Min sjel så inderlig lenges etter det levende vann. Det himmelske paradis! Akk, måtte jeg der være, hvor ville jeg deg da ære med lov til evig pris!

Jeg derfor til deg henvender mitt hjerte, Jesus Krist. Min hu, min sjel, mine hender oppløfter jeg til deg visst. Jeg er syk av kjærlighet til deg, min brudgom lille. Min lifligste Jesus milde, la meg smake søthet din!

«Over våre dører er alle slags utsøkte frukter … Min elskede, jeg har gjemt dem til deg» (Høys 7,13).

Det er virkelig underlig! Mange har mye å si og fortelle om frelsen og frelsesgrunnen, men synes likevel å ha så lite av selve Frelseren, av den søte foreningen med Jesus.

Andre vet å si mye om samfunnet med Kristus og livet med ham, men synes likevel å ha så lite levende kjennskap til Frelserens blod og så lite liv i det, og så liten klarhet over selve frelsens grunn.

Her er både frelsen og Frelseren – Jesu blod og den søte foreningen med Jesus: «Min blodbrudgom!»

Det var ved blodet Frelseren kjøpte sin brud og løste henne ut fra Satans tyranni, fra syndens fornedrelse og fra samfunnet med verdens barn og verdens ånd. «Verden er blitt korsfestet for meg og jeg for verden» (Gal 6,14).

Det var ved blodet han betalte gjelden hennes, som hun hadde arvet fra Adams fall og økt ved sine egne fall.

Utenfor blodbrudgommens forløsning er hver sjel skitten og skjendig i Guds øyne, ussel og fattig, ynkelig, blind og naken, selv om den smykker seg med den uekte glitterstasen fra egne gjerninger og naturlig fromhet – «troløs kjærlighet og kjærlighetsløs tro».

Det er ved blodet han beiler til sin brud.

Det brevet den himmelske brudgommen sendte sin besmittede, jordiske brud, var ikke skrevet på skinnende hvitt og rent papir med sirlig skrift og mange prektige ord.

Nei, det var skrevet på en gammel regning, et skittent gjeldsbrev, der det sto mange stygge ting. Der sto alt det onde som kan gå ut av et ugjenfødt og urent hjerte gjennom et helt liv – tanker, ord og gjerninger.

Det var skrevet med en hånd som var full av blod, en naglet hånd. Derfor har brevet ikke bare merker av blod – det er dekket av blod.

Ellers står det ikke en bokstav skrevet – hvordan skulle han kunne skrive med en naglet hånd?

Men blodet taler sitt mektige språk høyt og klart fra arkene i gjeldsbrevet:

Jeg elsker deg – akkurat slik du er.

Det var ved blodet han vant sin brud.

Kjærlighet som har trolovet meg med deg ved mange sår at du som min mann
og hoved nå for regnskapet står.

«Guds menighet, som han vant seg med sitt eget blod» (Apg 20,28).

De sjelene som forstår denne tause talen fra Jesus og omvender seg og tror, blir hans evige eiendom.

De andre kommer ikke med til Lammets bryllup.

* * *

Da Abraham sendte Elieser ut for å hente en brud fra det fremmede landet til sin ensomme sønn, sendte han ham ikke tomhendt av sted, men med skrin fulle av ringer, armbånd, gull og edle steiner.

Han reiste ikke for å finne en rik brud som kunne gjøre Isak en smule rikere, men en fattig brud, som ikke hadde annet å gi enn sitt ja, og som han selv kunne gjøre rik.

Det er med Kristi uransakelige rikdom at evangeliets tjenere skal gå til menneskesjelene.

Skal ærendet vårt lykkes – å trolove Kristus en brud (2 Kor 11,2) – og ikke i stedet skaffe ham og hans hus en krevende og troløs slavinne på halsen, så nytter det ikke med krav og fordringer av alle slag.

Vi må gjøre som Elieser gjorde for Rebekka: la ringen og edelsteinene fra Golgata spille i sollyset fra Guds ufortjente kjærlighet for den fattige sjelen, og så spørre: «Vil du reise med denne mannen?»

Da skal vi nok også få svar, slik Elieser fikk det av Rebekka: «Ja, det vil jeg» (1 Mos 24,58).

Og når vi lenge nok har gått disse lykkelige veiene for Herren og evangeliet, kan vi ved Guds nåde takke av med Eliesers ord:

«Opphold meg ikke! Nå har Herren latt reisen min lykkes. La meg få ta av sted, så jeg kan komme hjem til min herre» (1 Mos 24,56).

Kongen full av frelse

> «Rop med fryd, Sions datter! Rop høyt, Jerusalems datter! Se, din konge kommer til deg. Rettferdig er han og full av frelse» (Sak 9,9)

Slik så profeten ham fra sin varde, 550 år i forveien. Og nøyaktig slik kom han også, fattig og ridende på et esel, på den unge eselfolen.

Sions datter jublet uten selv å vite hvorfor.

Men akk, hun kjente ham ikke. Hun så bare det ytre, ikke kongen full av frelse. Derfor tier evangelistene om dette leddet i profetien – full av frelse.

Men vi vil rope og juble det ut i all verden.

Og vi må skynde oss å forkynne dette evige evangeliet for dem som bor på jorden. For engelen som står på havet og på jorden, løfter kanskje snart sin høyre hånd mot himmelen og sverger ved ham som lever i all evighet: «Nå er tiden omme!» (Åp 10,5–6).

Tidenes tegn peker stadig tydeligere mot hans gjenkomst på himmelens skyer. Da kommer han for å opprette sitt herlige rike på jorden, og da skal hans herredømme nå «fra hav til hav og fra elven til jordens ender» (Sak 9,10).

Når han kommer på den dagen, med øyne som ildsluer, blir han til frelse bare for dem som venter på ham.

De som ikke er lydige mot vår Herre Jesu evangelium, skal lide straff, «en evig fortapelse borte fra Herrens åsyn og fra hans makts herlighet» (2 Tess 1,8–9).

Mens vi venter på hans herlige komme med himmelens skyer – og det synes nå å være så nær at vi hvisker til hverandre i kamrene: «Det er den siste time» – brødre, la oss da styrke oss ved å betrakte ham i hans første komme, der han er full av frelse!

Vårt hjerte fordømmer oss så ofte. Satan anklager oss og ler oss ut. Gud svinger sitt faderris over oss. Troen vår er svak og full av angst.

Hvordan skal vi da kunne ha frimodighet på dommens dag hvis vi ikke får noe mer av denne fullkomne kjærligheten ved å betrakte Gud i hans kjærlighet? For det er den som gjør at vi har frimodighet på dommens dag (1 Joh 4,17–18). Den driver frykten ut, også frykten for å bli igjen når andre tar riket i eie.

Brødre, «styrk hjertene, for Herrens komme er nær!» (Jak 5,8).

Det er ikke noe skremmende ved denne kongen som byr seg fram i dag. Full av frelse er han, kongen med tornekronen.

Hans blikk er kjærlighet, hans røst er blid, han stiller blødende hjerters strid.

Det er ikke noe skremmende ved disse milde, trette øynene, som lyser av uendelig kjærlighet og saktmodighet mot vennene hans og mot hans bitreste fiender, midt i havet av lidelser som de voldte ham.

Full av frelse kommer han til dem alle.

* * *

Hele hans liv på jorden viser oss kongen som er full av trang til å frelse. Hvordan han arbeider, våker, ber og kjemper for å frelse sitt folk! Forbitret kjemper han mot den fienden som ødelegger jordens vakre land og gjør dem som bor der, til Satans slaver.

Hvordan han kjemper mot last og løgn, mot sykdom og død, mot vantroens og mammons makt, helt inn i den enda tyngre kampen – kampen for verdens forløsning!

Det gjelder å frelse Judas, hykleren, og Peter, fornekteren, og en feig, flyktende flokk av disipler. Han stiller seg som gissel når han rekker hendene fram for vakten og befaler: «La disse gå!»

Det gjelder å frelse en Barabbas, som ennå må få tid til å omvende seg, og Pilatus, som må frelses fra menneskefrykt, løgn og forstillelse og inn i sannhetens og Guds rike – ja, å frelse en røver der, mens han selv henger i sine sår.

Aller skjønnest stråler likevel hans trang til å frelse fram fra de ensomme kampene i Getsemanes mørke skygger, under Golgatas brennende sol og i de tre lange timene da til og med solen skjulte sitt ansikt for Guds Sønns lidelser.

Se hvordan kongen vrir seg i støvet og kjemper sin veldige kamp!

Han pines av dødsangst og Guds vredes dommer. Han blir omringet av helvetes hær og kastet over ende. Han reiser seg igjen, men blir på nytt kastet til jorden. Han ligger utstrakt med ansiktet ned i det nedtråkkede, opprevne gresset.

Såret til døden er han, men han kjemper videre for å redde den fortapte slekten.

Du rene jomfrusønn! Hvorhen driver deg din iver til å redde Adams kjønn?

Og likevel er han enda skjønnere på Golgata, der han kjemper den seige kampen videre.

Han henger med lemmene naglet til korstreet uten å kunne bevege annet enn det vakre hodet. Øynene, som er trette til døden, er fulle av blod.

Legemet sitrer av smerte fra sår uten tall, men han kjemper for å være tro til døden i sin kjærlighet til Adams falne ætt, inntil den evige seieren er vunnet.

Nå er han ikke bare full av trang til å frelse – han er full av frelse.

For vår Herre Jesu Kristi Far forkynner fra sin Sønns kors ut over verden: Din dødsstraff er sonet!

«Mitt hjerte strømmer over av vakre ord. Jeg sier: Min sang er om en konge. Min tunge er en hurtigskrivers griffel. Du er den fagreste av alle menneskenes barn» (Sal 45,2–3) – min konge, full av frelse!

Hva skulle meg nå skrekke min synd så mangeled? Nå Jesus meg vil dekke med
sin rettferdighet. Min skyld betales ved hans død, så at jeg ei tør skrekke for
helvetes kval og glød.

Slik vil vi styrke hjertene våre, brødre, og kjøpe av vår Frelser dette gullet som er lutret i hans lidelsers ild. Med det kjøpte han oss fra jorden, og for det kan jeg få himmelen.

Vi trenger mye kjærlighet hvis vi skal komme oss vel gjennom den siste, vanskelige tiden på jorden. Da skal hatet og lovløshetens ånd prøve alle som bor på jorden, og all annen kjærlighet skal gå til grunne, unntatt den kjærligheten som er et gjenskinn fra Golgata.

Vi må bli rike i Guds kjærlighet, så vi ved ordet om korset kan redde det som ennå står til å redde.

Vi må bli rike nok til å si farvel til denne jorden og ile vår brudgom i møte når Menneskesønnens tegn viser seg i skyen – Immanuels skinnende sår.

Rettferdighetens sol

Mal 4

Nå kommer den stille fastetiden, og med den kommer rettferdighetens sol med legedom under sine vinger. Den har kraft til å frelse syndere og varme opp de forfrosne Guds barn.

> Alle kristne sjeler, skynder dere opp til bønn og bot! Fastetiden nå begynner og fremviser Jesu blod.

Kom nå alle og få den første kjærligheten gjenopplivet og sjelene deres gjennomvarmet i glansen og gløden fra rettferdighetens sol!

* * *

Det er en dyp sammenheng mellom Kristi kors og den første kjærligheten, en sammenheng like ubrytelig som den mellom årsak og virkning.

Løses sammenhengen mellom korset og kjærligheten, blir nok korset stående i sin evige kraft, men kjærligheten visner og dør bort.

Ved korset, der Guds Sønn døde, er livets og kjærlighetens evige kilde. Og det er derfra all kjærlighet til Gud og alt kjærlighetsliv i Guds barns hjerter sprudler fram – i den første kjærligheten og i de første gjerningene.

Ved korset, der Guds Sønn døde, er rettferdighetens sol å finne, og ingen andre steder. Alt som har åndelig liv, vender seg derfor mot denne solen, Guds Lam fra Golgata.

* * *

Spør markens lilje: Hvem ga deg din ynde? Spør hver søt og saftig drue: Hvem ga deg denne sødmen? – De vil vende seg mot solen.

Spør den snøkledde tinden som rødmer i morgengryet: Hvor kommer din stråleglans og herlighet fra? – Den ville taus peke mot den oppgående solen.

Spør liljen igjen når den henger med lukket blomsterbeger mot natten: Hvorfor har du mistet din frie, åpne ynde? – Den vil svare: Solen er gått ned.

Spør druen i skyggen: Hvorfor er du så tørr og sur? – Den måtte svare: Jeg lever ikke i solen.

Spør fjelltinden der den står så dyster og truende en tung, skyfull og tåkete høstdag: Hvorfor har du mistet din glans og himmelske skjønnhet? – Den ville svare: Solen skinner ikke mer.

* * *

Den dagen nådesolen, rettferdighetens sol fra Golgata, bryter gjennom den tunge tåreskyen og det tette mørket av vantro, den dagen begynner den første kjærligheten og de første gjerningene.

Når den skjuler seg, er de der, de mørke, tunge tankene.

Når den ikke lenger skinner i hjertet, heter det: «Jeg har imot deg at du har forlatt din første kjærlighet» (Åp 2,4).

Fra korset veller Guds kjærlighet fram som solen selv, som et hav av lys over en verden av fortapte syndere.

Denne Guds kjærlighet har en slik glans og glød at den er sterk selv i sitt gjenskinn i de troendes hjerter – så sterk at profetinnen Debora kan si om den:

«Måtte de som elsker ham, være som solen når den går fram i sin kraft!» (Dom 5,31).

* * *

Fra hvert skrik, hver tåre, hvert ord, hver bønn, hver bloddråpe på Golgata skinner denne kjærligheten fram.

> Kjærlighet, hvis arme ville tage meg til sist i favn, kjærlighet som i din milde Faders vennskaps trygge havn meg har villet overgive, da for meg du gråt og ba.

Det var Guds kjærlighet, åpenbart i disse evige sårene, som ga mitt syke, dødssårede og krenkede hjerte den store, endelige tilgivelsen, den evige legedommen i Lammets blod.

Mannen etter Guds hjerte var blitt gammel og vissen.

De dekket ham til med tepper, men han kunne ikke bli varm. Hjertet slo like matt og svakt, og blodet sneglet seg gjennom de slappe årene.

Abisjag fra Sjunem måtte prøve å varme opp den gamle, forfrosne David med sin unge varme. Det hjalp noe, men mannen etter Guds hjerte ble likevel ikke varm helt igjennom.

Mannen etter Guds hjerte måtte dø.

Det er kaldt i dødens flod. Der driver gamle syndelik som får hjertet til å gyse av angst og frykt. Hjertet slår de siste engstelige slagene, de som varsler at det snart er forbi.

Da ser de gamle øynene, som er sløret av dødsmørket, et strålende, varmende lys: Herrens Ånd hviler over Guds salvede, Israels glade sanger.

Fra den gamles tunge, som er stivnet av dødskulden, faller hans siste ord på jorden som morgenduggens funklende dråper fra høstens gule løv.

Han er varm og ung igjen, som da han danset i hellig fryd foran Guds ark.

«Israels Gud har talt, til meg har Israels Klippe sagt: Det skal være en hersker over menneskene, en rettferdig, en hersker i gudsfrykt. Han skal være lik morgenens lys når solen går opp, en morgen uten skyer, når gresset spirer fram av jorden ved solskinn og ved regn. For har ikke mitt hus det slik med Gud? En evig pakt har han jo gjort med meg, ordnet i alle deler og trygget, all min frelse og alt godt – skulle han ikke la det gro fram?» (2 Sam 23,3–5).

Så gikk den gamle pilegrimen bort fra de store syndene, fra de mange sorgene han selv hadde skyld i og dem han ikke hadde skyld i, fra de harde sjelekampene og de tungsindige klagesangene.

Han gikk trygg og varm ned i dødens kalde flod, i usigelig, forventningsfull fryd mot en morgen uten skyer.

Langt borte i det profetiske fjerne hadde han sett den første strålen av rettferdighetens sol.

Kobberslangen

4 Mos 21; Joh 3

Det er ikke Jesu blikk som frelser. Det driver til frelse, men det frelser ikke. Det er et blikk på den korsfestede Jesus som frelser.

Nikodemus var også en av dem som var kommet inn under Jesu blikk. Under disse øynene ble mye klart for ham.

Han fikk se at han med all sin fortreffelighet, sine åndelige kunnskaper og sin høye geistlige stilling likevel var et stakkars ugjenfødt menneske uten dypere åndelig erfaring eller opplevelse – en som ennå ikke hadde lært å kjenne frelsen ved syndenes forlatelse.

Tross all den tillit, ære og anseelse han nøt, manglet han likevel den ære som gjelder for Gud. Han så at om det ikke skjedde et under med ham, ville han for evig bli utestengt fra Guds rike og fra samfunnet med den Gud han hittil hadde regnet seg som representant for.

Han gikk urolig og uten fred ut i nattemørket igjen. Alt det han før hadde hvilt på, gynget under føttene hans, og helvetes fare åpnet seg under ham, kanskje for første gang – under ham, den rettferdige mannen.

Jesu ord og blikk forandret ham fra en rettferdig mann til en fortapt synder. De lot ham se hvor hul gudsfrykten hans var, og hvordan æresyken og menneskefrykten bandt ham, og de drev ham i engstelse til å prøve å rive disse båndene over.

Men det frelste ham ikke.

Han ble først frelst da han sto under korset med blikket på det døde offeret, på kobberslangen, på ham som tar bort synden, og der fattet litt av Guds frelsesråd, som Herren hadde talt med ham om den natten:

«Og likesom Moses opphøyet slangen i ørkenen, slik må Menneskesønnen bli opphøyet, for at hver den som tror på ham, skal ha evig liv» (Joh 3,14–15).

Han ble frelst på samme måte og på samme grunnlag, kanskje også på samme dag, som det elendige utskuddet ved Jesu side. Og i samme stund fikk han, likesom røveren, kraft til å bekjenne med munnen til frelse og ta Kristi kors på sine skuldrer.

I 40 år hadde Israel vært under skyen. Og likevel kjente de seg selv så lite at de med én munn erklærte: «Hele menigheten er hellig, alle sammen» (4 Mos 16,3).

Så må det en enda villere, mer steinete og tornefull ørken til – fra fjellet Hor – for at de skal lære å kjenne sitt hjerte og all den vantroen, den syndige utålmodigheten, kjødeligheten og gudsbespottelsen som bodde der inne.

De må se at sjelene deres er tomme for det som er himmelsk og åndelig. De knurrer og klager. De er frekke og onde mot Herrens tjenere. De spytter til den himmelske mannaen: «Vi er inderlig lei av denne usle maten!» (4 Mos 21,5).

Med ett vrimler ørkenen av slanger, og mange dør av bittene.

Nå ser folket at de er fortapte syndere som har gjort seg fortjent til døden. Med synden og døden for øye ser de også annerledes på Herrens tjenere og møter dem på en annen måte.

Nå vil de ha forbønn og hjelp: «Be til Herren at han vil ta slangene bort fra oss!» (4 Mos 21,7).

For denne slekten av vakte, forferdede syndere oppretter Herren frelsen ved kobberslangen. Gud gjør den til et frelsesmiddel: «Så skal hver den som er bitt og ser på den, få leve» (4 Mos 21,8).

Troen tar imot den som et frelsesmiddel og erfarer at den kan frelse: «Og når en slange hadde bitt noen, og han så på kobberslangen, ble han i live» (4 Mos 21,9).

Når forbildet hadde så stor og frelsende kraft, hvor mye, mye mer da oppfyllelsen!

Gud har lagt all sin frelse og tilgivelse inn i «forløsningen i Kristus Jesus. Ham stilte Gud til skue i hans blod som en nådestol ved troen» (Rom 3,24–25).

Den som står utenfor denne frelsen, er prisgitt slangene. De snor seg om foten hans. De hogger til, de henger seg fast og lar seg ikke riste av. De venter på at giften skal gjøre sin gjerning, og kaster seg så over det døde byttet.

* * *

Så langt som virkningene av ormens tann når, så langt når også motkraften i den frelsen som Guds Sønn har brakt til veie ved sin død på korset.

For å erfare kraften i denne frelsen trengs det tre ting: nød – bønn – tro.

Nøden kjenner bittet og virkningene. Bønnen vender seg til hjelperen, til Gud og hans tjenere. Troen ser og lever.

Kobberslangen alene kan ikke frelse, enda Gud har lagt den evige forløsningskraften ned i den.

Det må tro til for å bli frelst. «Hver den som ser Sønnen og tror på ham, skal ha evig liv» (Joh 6,40).

Å se – det er å innse og fatte Guds frelsesråd, å ære med tillit, og alltid å tro og bekjenne denne store frelsen av hjertet:

> Han tok på seg vår store nød og den av oss fortjente død. Han selv, som ble for oss avlivet, har til et offer seg hengivet, som oss med Gud forsonede. Se! Han annammer syndere!

Opphav til evig frelse

> «Og da han var fullendt, ble han opphav til evig frelse for alle dem som er lydige mot ham.» (Hebr 5,9)

I Luthers bibeloversettelse står det slik: Kristus ble *årsak* til evig frelse.

I naturens rike er en årsak en veldig og uimotståelig makt som alltid etterlater og fører med seg en virkning.

Denne loven, årsaksloven, regner vi alle med. Vi stiller oss under den og nytter oss av den hver dag i vårt jordiske liv, i smått og i stort – fra vi setter fyrstikken til veden i ovnen om morgenen, til vi vrir om den elektriske bryteren om kvelden og går til hvile.

Kjennskapet til denne loven gir vårt daglige liv og arbeid en fasthet, sikkerhet og ro som vi selv ikke engang setter rett pris på.

Det er vel ingen av oss som ennå har takket Gud for denne hemmelighetsfulle og viktige naturloven.

Men også i nådens rike gjelder den samme mektige og uforanderlige loven, årsaksloven.

Verden kjenner den ikke engang, langt mindre bruker den loven.

Ja, selv Guds barn på jorden, den gjenfødte slekten, har altfor lite fått se inn i denne nådens lov. De bruker den ikke fullt ut, og de takker og priser Gud så lite for den. Derfor blir det lite fasthet, hvile, åndelig glede og kraft i livet deres.

Helt annerledes er det med de salige skarene i himmelen. De har fått se inn i denne frihetens fullkomne lov, denne velsignede årsaksloven: Han ble årsak til evig frelse.

Hver gang de kommer nær og streifer ham med blikket – det slaktede Guds lam, han som ble årsak til evig frelse for dem – fører det med seg en mektig virkning. Himmelen gjenlyder av fryd, øynene stråler som stjerner i sjufoldig glans, en strøm av evig lykke går skjelvende gjennom dem, harpene røres, og sanger av evighets lengde veller opp som krystallklare kilder i de salige sjelene.

> Skulle dine da ei trine også frem med jubel stor, til din ære pris frembære i et hellig frydens kor?

* * *

Nå er vi gått inn i fastetiden og står foran den høyviktige dagen da denne årsaksloven ble fullendt og satt inn i den falne slekten – den lange, forferdelige

fredagen da Lammet ble fullendt og slik ble en vedvarende årsak til evig frelse for alle dem som lyder ham.

I Herrens navn vil jeg innby alle som ønsker å bli evig frelst, og alle som trenger mer visshet om at de er frelst, og som lengter så sterkt etter den freden som består evig, ja, evig:

> Kom nå med meg, o syndere, det ei fortryte deg: Vi til den blodig Frelsere vil skynde hastelig. Vi vil hans kors og såret fot omfavne med et trøstig mot og blive der i fryd og fred i tid og evighet.

Hele dette blodige skuespillet som utspiller seg på Golgata omkring Guds Sønn – så unaturlig, så opprørende i all sin grusomhet, med sterke skrik, tårer, bønner og nødrop – det er alt sammen for tilskuernes skyld.

Derfor innbyr Gud alle slekter på jorden til dette skuespillet: «Vend dere til meg og bli frelst, alle jordens ender!» (Jes 45,22).

Slik ble hele Israel på den store forsoningsfesten innbudt til å komme og se hvordan offeret ble fullendt, og slik er det også nå på Golgata.

«Ham stilte Gud til skue i hans blod som en nådestol ved troen» (Rom 3,25).

> På korsets tre de pinte ham med nagler og med spyde. Hvor så man da det offerlam uti sitt blod å flyte. Hvor så man da hans hjerte slå, hans kinner bleke, lepper blå, hans hode seg å helle.

Og slik holdt de på etter Guds forut bestemte råd, inntil den siste bloddråpen var utøst over offerlammet. De fortsatte til alt forsoningens blod var presset ut av de opprevne årene og lå der ferdig som Guds blod, en fullgyldig løsepenge for hele den falne slekten.

Men før det hele var over – akk, hvor tungt det arbeidet, det døende hjertet, og hvor det våndet seg i heftig sjeleangst og usigelig kval!

Da alt endelig var gjennomkjempet og gjennomlidd etter Skriftene i fullkommen hellighet, tålmodighet og lydighet, og han til sist oppga sin ånd og dermed sitt liv for oss alle, og Guds Sønn var å se som den blodbestenkte nådestolen i Det aller helligste – da først var han fullendt, og straffen for våre synder fullt ut betalt.

Og da han var fullendt, ble han årsak til evig frelse for alle som lyder ham.

Å stille seg under Jesu kors for å komme inn under denne årsaksloven er å lyde Gud, som har forlikt oss med seg ved blodet på hans kors, og som nå innbyr alle: «Kom og la dere forlike med Gud!» (2 Kor 5,20).

Å ta imot i tro det Gud har vitnet om sin Sønn, er å stadfeste at Gud er sanndru.

Det er ikke farlig.

Over korsets tre ville Satan gjerne sette overskriften: «Berøring livsfarlig!» Slik vil han skremme vakte syndere bort og forlede dem til å søke fred med Gud på falske og selvvalgte veier, som fører til fortapelse.

Mange tror ham og holder seg borte fra frelsens årsak.

Men det er farlig: ikke å akte så stor en frelse (Hebr 2,3).

For det er også en annen forferdelig årsakslov i Guds rike: syndens og dødens lov. Den lyder hard og ubønnhørlig: «Den som synder, skal dø» (Esek 18,20). «Syndens lønn er døden» (Rom 6,23).

Og en enda mer fryktelig lov: «Den som ikke tror, skal bli fordømt» (Mark 16,16).

Disse lovene gjelder alle, uten unntak og uten hensyn til syndens mengde, lengde eller art.

Vi vet at det er en ubønnhørlig lov: Gnisten i den lange lunten når til slutt, i et bestemt sekund, fram til kruttet og sprenger alt i stumper og stykker. Det regner vi med.

Hver synder bærer fra fødselen av en helvetes gnist i sitt bryst, en årsak til fortapelse. Får den følge livstråden helt ut, kommer til sist uunngåelig det øyeblikket da den når fram til den forferdelige enden som Jesus taler om: «Guds vrede blir over ham» (Joh 3,36).

Det eneste som kan avbryte denne loven, er å lyde Guds nådekall, omvende seg og tro evangeliet, og slik komme inn under den årsaken som slokker helvetes gnist og flammen av Guds vrede – den loven som lyder slik:

Da han var fullendt, ble han årsak til evig frelse for alle dem som lyder ham.

Lever en sitt liv under denne loven – under korset, i og ved korsets ord – da er det ingenting på jorden, i himmelen eller i helvete som kan hindre virkningen.

Den som tror, skal bli frelst.

Løven og lammet

> «Se, løven av Judas stamme … har seiret. … Og jeg så … et lam, likesom det hadde vært slaktet.» (Åp 5,5–6)

Løven og lammet kan ikke bo sammen her på denne syndens jord. Enten flykter lammet forferdet for løven, eller løven fortærer lammet.

I fredsriket bor de fredelig ved siden av hverandre, i en underlig forening.

Løven har beholdt sitt edle mot og sin kraft, men har mistet villskapen. Lammet har beholdt sin saktmodige, milde natur, men har mistet sin feige frykt. Derfor synes de å trekke hverandre til seg og utfylle hverandre, og de beiter fredelig side om side.

I Fredsfyrsten, i Jesus, bor også lammet og løven sammen i en underfull og herlig forening.

Vi ser dem begge stilt ved siden av hverandre i disse to versene: løven av Juda og lammet, likesom slaktet. Det er to sider ved Kristi bilde, ved herligheten i hans natur, og to sider ved hans frelsende gjerning, som gjør ham til den herlige Frelseren vi eier.

Patriarken Jakob så ham på dødsleiet som løven av Juda stamme: «Fra rov er du steget opp, min sønn! Han bøyde seg – han legger seg ned som en løve, som en løvinne. Hvem tør vekke ham?» (1 Mos 49,9).

Profeten Jesaja så ham som lammet: «Han opplot ikke sin munn, lik et lam som føres bort for å slaktes» (Jes 53,7).

Begge så rett, men de så hver sin side av herligheten i hans vesen.

Vi ser begge sider i fullkommen, harmonisk forening. Vi ser det i hvert øyeblikk av hans liv, aller mest i den siste uken – «den stille uke», som vi kaller den, vi som tror og nyter fruktene av Lammets frelse.

Men for ham som er troens opphavsmann og fullender, var det den mest stormfulle uken.

Se Jesus med svepen av flettede snorer, svingt høyt over hodene på dem som vanhelliget Farens tempel og gjorde seg en forretning og et levebrød av andres gudsfrykt! Se ham drive dem foran seg ut av helligdommen!

Les de åtte versene i Matt 23 (v. 13–16.23.25.27.29) som smeller som fryktelige piskeslag over de blinde og hyklerske veilederne. De stengte himlenes rike for dem som gjerne ville gå inn, men som ble stanset av deres falske lærdommer, deres verdslige eksempel og deres onde liv.

Se ham med det hellige, bleke ansiktet for Rådet, foran yppersteprestens domstol, der han forsvarer sin evige guddom mot Det høye råd! Rådet ville frarøve ham og sjelene Sønnens dyreste skatt, kraften i vår frelse og dens dyre grunn. Uten den ville vi alle gå til grunne i våre synder.

Og i hellig herlighet, i den guddommelige flammen av brennende nidkjærhet som til sist fortærte ham, ser du – løven av Juda.

Men ved siden av løven går lammet, stille og saktmodig.

Når det gjelder Guds ære og sjelenes frelse fra djevelens og verdens makt, står løven der, ferdig til det veldige spranget, mens lammet står fast ved løvens side, ferdig til å lide.

Når det gjelder ham selv, hviler løven, og det er lammet som handler, taler, lider og tier.

Mot rådsherrenes stokkeslag, stridsmennenes svepeslag og Herodes' spott har Jesus bare ett svar: Lammets tause, stille lidelse.

Hånet bryter hjertet hans, og hver fiber skjelver av pine, men lammet løper ikke fra slakterbenken.

Her er lammet med den endeløse evnen til å lide – lide uten frykt og flukt.

I korsets timer kjemper løven og lammet sammen som tvillingbrødre. Løven styrker lammet med sitt mot og lar det se det høye, skjønne målet det lider for: å røve fyrstedømmets makt og plyndre Satans rike. Løven hjelper det til å stå fast uten å skjelve for den gamle slangens blikk og bitt.

Lammet styrker løven til å ta imot sine sår uten den svakeste skygge av harme, verken mot dem som plaget den, eller mot Gud, som tillot mishandlingen.

Slik seirer de sammen. Løven roper: «Det er fullbrakt!» Og lammet bøyer sitt hode og oppgir sin ånd.

Det er løve og lam også i Guds gjenfødte ætt på jorden. Men de er ikke forent i den fullkomne harmonien som hos Mesteren.

Løvens villskap og lammets frykt henger ved dem og svekker dem i den gode strid.

Ja, en kan til og med se dem stride som løver når det gjelder dem selv og deres egen ære, og være som lam når det gjelder Guds ære og sjelenes frelse.

Men også når de går i løvens strid for Guds ære mot fiendene av hans rike, kjemper med dem om sjelene og i denne striden får flenger og blødende sår – hvor lett reiser ikke da løvens ville sinn seg! Da krummer en seg til sprang for å felle motstanderen i stedet for å redde og frelse.

Akk, hvor ofte fortærte løven lammet i Guds rikes kamper og hos dem som kjempet der!

Eller lammet, med sitt fryktsomme, skjelvende vesen, river løven med seg, løper motløst og feigt i ly for fiendens skremmeskudd og får den til å svikte Guds og sjelenes sak for ikke å få rifter i skinnet.

Slik gikk det selv med en av apostlene, Peter. I hagen går løven fra lammet og kjemper alene, og river også lammet med seg i flukten. I yppersteprestens palass flykter både lam og løve.

La oss nå i fastetiden gå i lære hos løven av Juda og Guds lam, så vi kan lære både å kjempe og å lide.

Se mye på Jesus hvis du vil bli lik ham!

Lammets øyne

> «Og jeg så … et lam, likesom det hadde vært slaktet. Det hadde … sju øyne, det er de sju Guds ånder som er sendt ut over hele jorden.» (Åp 5,6)

Allerede mens Jesus vandret på jorden som Menneskesønnen, hadde øynene hans en underlig makt. Overalt der blikket hans stanset, skjedde det noe. Mennesker kom i den sterkeste og heftigste bevegelse. Følelser ble vekket, og viljen ble satt i de voldsomste svingninger. Det ble tatt avgjørelser for tid og evighet, for himmel eller helvete.

Da Johannes' disipler møtte Jesus ved Jordan, stanset Jesu øyne ved den ene etter den andre, og straks skjedde det noe.

Andreas fører broren sin fram. «Jesus så på ham» (Joh 1,42). Det blikket tente evighetsflammen i Peters hjerte.

Natanael sitter under fikentreet med underlige lengsler og en merkelig dragning. Hvor kommer de fra? Jesus gir forklaringen: «Mens du var under fikentreet, så jeg deg» (Joh 1,48).

En mann sitter og teller penger og fører regnskap, og han vet knapt at han har en sjel. – «Deretter gikk han ut. Og han så en toller som hette Levi sitte på tollboden» (Luk 5,27). Det blikket gjorde en mammons trell til en Kristi etterfølger, til en evangelist og en apostel.

Den unge rådsherren har ligget på kne. Han mener han øyner en vei til salighet – sitt plettfrie liv. «Da så Jesus på ham og fikk ham kjær» (Mark 10,21), og den tunge kampen mellom det som bandt ham til jorden, og det som dro ham mot himmelen, blir kjempet ut.

Peter har falt så dypt som en venn av Jesus noen gang kan falle. Ilden som ble tent ved Jesu blikk ved Jordan, ble slokt igjen av stormen. Han var som en Judas, med Judas' strikk svaiende over hodet.

Da slo den himmelske ilden igjen ned, klar og ren, i den osende veken. Det brøt ut i gråt, det lysnet i håp. Hvor kom ilden fra? – «Herren vendte seg og så på Peter» (Luk 22,61).

Disippelen som Jesus elsket, og Jesu mor sto begge under korset. Johannes var så usigelig fattig. Om noen timer ville han være berøvet sitt livs store forbilde, sin uunnværlige venn.

Maria var tynget til jorden av sorg. Hun var en fattig enke, ensom og forlatt, uten forsørger, med vantro barn, plyndret for alt. Han som var hennes livs store

håp og glede, hang utspilt på forbannelsens vanærende tre. Han var alles spott og forakt, støtt ut av kirken, rammet av lovens arm. Tvi deg! Tvi deg!

Så kommer disse forunderlige øynene igjen. Og Jesus så sin mor, og ved siden av henne «den disippelen som han elsket» (Joh 19,26).

På noen minutter er alle sorger lindret, og bekymringene for de kommende dagene blåst bort.

Da Johannes i syner og tegn så Jesus igjen i herligheten, var det særlig to ting han la merke til. Det ene var Lammets sårmerker. Det andre var Lammets øyne.

Jesus har tatt med seg de dype sårene sine fra Golgata inn i sin himmelske tilværelse. Gjennom evigheten skal de minne om at han en gang lå som et slaktet lam på slaktebenken og blødde i hjel for vår frelse.

Han må bære dem for Faderens skyld. De tenner Guds hjerte i heftigste lue. «Derfor elsker Faderen meg, fordi jeg setter mitt liv til for at jeg skal ta det igjen» (Joh 10,17).

Fra jorden roper Abels blod. Det krever hevn og gjengjeldelse av rettferdighetens Gud. Sårene til Guds slaktede lam taler enda høyere og krever nåde, nåde, nåde for Adams skyldige, men dyrt gjenløste ætt.

Han bærer dem for de frelstes skyld. Det er Lammets sår som tenner de evige lovsangene i himmelen.

> Hvert øye stråler som en sol ved deg, Guds lam, å se. Det ord om Lammets slaveri for oss, for oss å fri har midt blant alle englers sang ennå dog sterkest klang.

Men Jesus har også beholdt sine forunderlige øyne.

De øynene som brast på Golgata, har fått større rekkevidde og makt. Nå ser de lenger enn fra fjelltoppen og noen stadier utover Gennesaretsjøen (Mark 6,48). De ser fram i himmelsk fullkommenhet (sju-tallet), og de når til jordens ender, så langt som dette evangeliet lyder: «Vend dere til meg og bli frelst, alle jordens ender!» (Jes 45,22)

Men den hellige Johannes så noe som fylte ham med enda større undring. Gjennom glasshavets klare krystall speidet Lammets øyne utover den jorden som han salvet med sitt blod, og som han aldri kan glemme – for å frelse og hjelpe menneskesjeler, nå som før.

Da skjedde det igjen noe forunderlig: De sju Guds ånder fulgte med øynene hans. Der de stanset ved en menneskesjel, begynte straks en Åndens gjerning, slik som da han gikk her nede.

* * *

Vi ser det med undring hver dag på jorden. Barn og unge blir dratt bort fra verden, stille, men fast. Lettsindige og sorgløse syndere blir plutselig stanset og begynner i sin nød å rope til Gud om nåde og frelse.

Valgets store dag står alvorlig og evighetstung over mann og kvinne, og de synker i kne. De heftigste sjelekamper blir kjempet ut. Noen kommer ikke igjennom og går bort for evig. Andre trenger seg fram og griper livets krone.

Frafalne finner plutselig og uventet nåde etter mange år i åndelig død.

Guds barn sleper seg fram med byrder som tynger dem til jorden. Og så er byrden i et øyeblikk veltet av.

Jeg byrden bar, alt dunkelt var, men så ble veien atter klar.

Hva er det da som gjør dette?

Det er Lammets øyne, Lammets velsignede øyne!

Når skal jeg se de øyne på som til min nød så kjærlig så, som brast for meg i dødens ve? Når skal jeg dog de øyne se i evig fryd og glede?

Det grønne tre

Luk 23,31

Av de mange navnene Frelseren har gitt seg selv, alle syndere til tro og trøst, er dette det siste: det grønne treet.

Det navnet tok han på seg på veien til Golgata. Blikket hans gikk da tilbake til det livet han hadde levd, og fram mot den døden han skulle dø.

Det grønne treet – så vakkert det er, som en duft fra paradisets hage!

Midt i det tapte paradis sto livets grønne tre. Det skulle gi evig liv til de første menneskene når de hadde bestått prøven sin.

Fruktene på livets tre var for de syndfrie og fullkomne. Da slekten falt i Adam og ble en slekt av syndere, ble de jaget bort fra livets tre. Kjeruber med blinkende sverd ble satt som voktere for å drive bort hver den som våget å nærme seg treet og paradiset.

Da gjorde Gud det store nådeunderet: Han plantet livets grønne tre på den forbannede jorden. Det skjøt opp den julenatten som en kvist for Guds åsyn og som et rotskudd av tørr jord (Jes 53,2).

En fattig jomfru satt i lønn og fødte himlens kongesønn.

Slik ble han det eneste grønne treet på denne jorden.

Da det skjøt fram den julenatten, skjedde det et annet nådeunder: Paradisets engler la fra seg de blinkende sverdene, og nå leder de falne mennesker fram til treet. De viser vei og gir tegn, så alle skal vite for visst at de står foran det grønne treet fra paradiset.

Så skjøt Jesus opp og fikk sin lyse vår, sin brennende sommer, sin bleknende høst og sin strenge vinter. Men han var det eviggrønne treet, bugnende av paradisets vakre, fullkomne frukter. Hvert ord og hver gjerning falt som evighetsfrukter ned i fanget på syndige mennesker.

Her var ikke noe gjerde av utilnærmelighet, travelhet, kulde eller avvisende ord. Nei, det grønne treet sto alltid der og bød fram fruktene sine for hver den som stanset foran det – på landeveien, i huset, i synagogen, om dagen og om natten.

Han ga ut fruktene sine, og livskreftene hans fulgte med, så han kjente seg trett og svak. Men hver morgen sto han igjen full av nye frukter.

Duften av nardussalven sitter i kjortelen hans og minner ham om død og gravferd, og angstens bølger går bak og foran ham.

Men han står full av frukt. Det er som om han må gi sine egne en høst så rik at de skal ha nok for et helt liv: formaninger, trøst, advarsler og profetier.

Ja, i hvert lite øyeblikk han hadde krefter mellom korsets smerter, mens flammene slo om det grønne treet, falt de ned, de vakreste og mest fullkomne evighetsfruktene.

Alle syndere er innbudt til dette grønne treet nå i denne fastetiden.

Kom og se hva som skjer med det grønne treet!

En av de gamle vitnene om Kristi lidelser har sagt: Da det grønne treet brant i lidelsenes ild, øste treet ut sin edle livssaft, sitt dyrebare blod, i dødens flammer og slokte dem for evig.

Ved Jesu side hang et av Adams falne barn. Han hadde spist av frukten på det forbudne treet og skulle nå dø døden, etter Herrens ord i Eden.

Han hadde mistet sin rett til paradiset. Ville han vende de siste tankene dit, sto kjerubene der med blinkende sverd for å jage bort den fordømte, formastelige synderen. – Et stengt paradis og et åpent helvete, det var hans rettmessige lønn.

Da ser han seg, som ved et under, allerede flyttet inn under livets grønne tre – han som snart skal dø.

Hver bevegelse av det sitrende legemet, hver mine i det lidende ansiktet, hvert blikk fra de vansmektende øynene og hvert ord fra de skjelvende, blodige leppene var en hellig frukt av den mest fullkomne tålmodighet, hengivenhet mot Gud og stille lydighet. Hvert ord var fylt av en engels saktmodighet og av fullkommen kjærlighet til Gud og mennesker.

Paradistreets vakre frukter duftet og lyste mot ham og gjorde helvetes forgård, der han sto, til en paradishage.

Skjelvende strakte han hånden fram i tro og ba: «Jesus, husk meg når du kommer i ditt rike» (Luk 23,42).

Og livets tre bød fram sin frukt: «I dag skal du være med meg i Paradis!» (Luk 23,43)

Og døden, den evige, vek fra denne synderens hjerte. Han smakte allerede det evige livs glede.

Siden den dagen har en skare som ingen kan telle, stått foran livets grønne tre, Guds lam fra Golgata, med engstelige spørsmål: Tør jeg ta imot denne frukten fra livets tre – frelsen ved korsets blod – med hender som har vært fulle av blod, og som har merker av sår fra orgiene i avgudenes hus? Kan nådens flod slokke vredens lue?

Og forferdet som de er av lovens trusler og samvittighetens dommer, ser de kjerubene med blinkende sverd i korsets skygge, ferdige til å slå ned den dristige som vil tro og bli salig.

Kanskje står også noen av mine lesere redde og tvilende foran korsets tre.

Kan jeg bli salig slik som jeg er? Kan Gud meg elske og ha meg kjær?

Da vil jeg gjerne si deg fra din Gud: Fruktene på dette livets tre er ikke for de syndfrie og fullkomne. Treet står der for deres skyld som ble fristet og falt.

Strekk nå ut din redde hånd i tro! Her er ingen forbudne frukter eller blinkende sverd. Her er rettferdighet i Jesu Kristi blod.

Du kom herned i paradisets sted, som forgikk ved syndens flod. Hva paradis?
Du bærer større pris. Ditt livets tre og frukt har døden ganske slukt. Her er
paradisets flod, strømmer av Guds eget blod og en evig nådes lukt.

Getsemane

> Men la meg alle tider se hen opp til Golgata og inn i ditt Getsemane. Der kom min frihet fra!

Mens hele verden ligger i dyp søvn, kjemper Frelseren den ensomme kampen som har reddet verden.

I Getsemane hage vant den andre Adam – som vår stedfortreder – tilbake det som hele Adams falne ætt hadde mistet ved fallet i paradisets hage.

Det ble en sjelekamp så full av nød og kval at denne jorden aldri har vært vitne til maken.

Det blir kjempet fryktelige kamper på liv og død, mann mot mann, med dragne sabler og skarpslipte bajonetter, med dødsangst i blikket og strømmer av blod fra åpne sår, til den ene ligger død på slagmarken.

Men aldri har noen svettet blod.

I dødskampen springer den kalde svetten fram på pannen. Også den ugudelige kjenner en fryktelig dødsangst når blikket går tilbake på et forspilt liv og samvittigheten jages av skrekkelige synder – og når blikket går fram mot en usalig, fryktelig evighet.

Men likevel har ingen svettet blod.

Slik har bare én lidd: smertenes mann.

Bare verdens Frelser kan klage slik: «Sku og se om det finnes en smerte lik den smerten som er voldt meg!» (Klag 1,12)

Her lider hellighet. Det er dødskampen til den ene for alle. På sin hellige, skyldfrie sjel bar han alle synderes synd.

> Å byrde som på deg var kast, all verdens skam og last! Så sank du i vår jammer ned så dypt som ingen vet!

Når en mor skal føde barnet sitt til verden, er det også angst og nød, og strømmer av svette presses fram på pannen.

Men aldri har noen svettet blod, ikke engang de som led mest.

Her skal en verden av falne syndere fødes med rett til evig liv. Ved sin kamp og nød skal Gjenløseren skille en verden fra dens syndeskyld.

* * *

Det er den store forsoningsdagen.

Med Israels synder lesset på hodet blir offerdyret ført ut i ørkenens ensomhet. Det står stille og ser mannen gå bort fra det og til slutt forsvinne i det fjerne. Det er helt alene i en vill og hard ørken.

Da ser det et villdyr snike seg fram over sanden med funklende øyne. Det rykker til, men det kommer ikke av flekken. En angstfull, hjerteskjærende breking høres. Det skjelver og bever av redsel. Det segner i kne. Det lukker øynene og venter på dødsspranget.

Det har møtt Asasel.

Slik går Guds lam med sin skyldbyrde inn i Getsemanes ensomhet.

Det står på kampplassen sin. Det ser Asasel komme, og alle de redslene som nå må møte det for den byrden det bærer.

Jesus blekner, skjelver og segner i Guds vredes virvelvind. Han begynner å bli bedrøvet og engstelig.

Lammet ser seg om etter noen som kan trøste, men det er ingen. Lammet ser seg om etter frelse, etter et eneste sted der det kan berge seg for den fryktelige dødsfienden, men det finnes ingen.

I den svarte natten hviler Lammets Faders øyne på dette offerlammet som har våget å gå inn under verdens syndebyrde og ta dens plager på seg.

Han ser Sønnen, og Faderens hjerte blør.

Han ser byrden, og dommeren blir vred.

Lammet begynner å tale til Lammets Far: «Far! Er det mulig …» (Matt 26,39) – «Min Far! Kan ikke dette begeret gå meg forbi …» (Matt 26,42) – «Far, om du vil, så la dette begeret gå meg forbi!» (Luk 22,42)

Akk, det er umulig. Det må skje. Lammet må dø. Det må rives i stykker av Asasel. Ellers må det lesse av seg byrden – og alle syndere må selv bære sin syndebyrde, møte Asasel og rives i stykker av ham i dødens siste, bitre strid.

Da tier Lammet.

Det bøyer det trette hodet, og bloddråpene faller tunge og mørke ned på jorden. Det var de første dråpene av Gjenløserens blod.

* * *

Det er ensomt i ørkenen når syndofferet møter det ville rovdyret. Ingen øyne ser dette dramaet, unntatt hans som ser hver spurv som faller til jorden.

Bare stedet der kampen har stått, taler sitt tause språk. Litt ull og noen knokler ligger igjen. Ørkensanden er revet opp og litt mørkere der blodet fløt fra den gjennombitte strupen.

Verden trenger heller ikke å være vitne til denne nattlige kampen for dens gjenløsning. Den sover. La den sove så lenge.

Det er nok at Guds øye ser kampen, den Gud som verden har syndet mot og fortsatt synder mot i evig fiendskap og opprør. Det er nok at den dommeren som alle en gang skal møte, ser den.

Men det må være vitner som har sett den, og som kan fortelle verden om Kristi lidelser når den våkner opp med forferdelse.

Gresset på kampplassen er tråkket ned og revet opp der Gjenløseren vrir seg i støvet som en orm, og bloddråpene har satt spor. Gresset og blodsporene kan nok fortelle noe, men talen er for dunkel.

Denne kampen av evig betydning, der verdens frelse ble vunnet, må ikke bli glemt, og fruktene av seieren må ikke gå tapt. Seieren må gjøres kjent til verdens ender, så det kan være fast grunn under denne innbydelsen: «Vend dere til meg og bli frelst, alle jordens ender!» (Jes 45,22)

Peter, Jakob og Johannes, «sett dere her, mens jeg går dit bort for å be!» (Matt 26,36)

Det meste av det som skjedde i denne timen eller disse timene, har bare ett øye sett. Men også disse stakkars sovende vitnene har sett det viktigste, selv om sansene deres var tunge av søvn.

De så Lammets kamp og nød, de så ham skjelve og beve. De hørte Lammets rop: «Min Far! Kan ikke dette begeret gå meg forbi uten at jeg må drikke det, da skje din vilje!» (Matt 26,42)

Og da skinnet fra tjenerens lykt falt over det bleke ansiktet som kampens bølger hadde gått over, så de ikke noe sår, men pannen hans var mørk av blod.

Gabbata

> O sjelebrudgom, hvit og rød, din skikkelse la sveve bestandig for meg til min død, at jeg i deg kan leve. Og når mitt livets lys går ut, da stå for deg en smykket brud i ditt, det blodig klede!

Fra Jesus gikk ut av Getsemane og til nå, da Pilatus stiller ham fram for folket på Gabbata som «et lam, likesom det hadde vært slaktet» (Åp 5,6), har han gått gjennom et hav av lidelser – sjelelidelser og legemslidelser.

Han ble forrådt og forlatt av sine egne, og helvetes løve satte etter dem i raske sprang. Den ulykkelige Judas er allerede revet i stykker og ligger som et motbydelig åtsel under skrenten.

Nå jager løven Peter. Et blikk fullt av smerte og kjærlighet og brennende bønnesukk er all den hjelpen Jesus nå kan sende ham.

Jesu sak er blitt undersøkt. Israels presteskap har prøvd og gransket hans liv og hans lære.

Men prestene hadde ikke en gnist av forståelse for livsgjerningen hans, langt mindre anerkjennelse. Hans ord ble fordreid, hans hensikt mistenkeliggjort, hans bekjennelse forhånet.

Hans hellige munn er slått til blods av en knyttet neve og er hovnet opp. Han er prylt som en slave med de fornemme rådsherrenes spaserstokker. Forkastet er han og støtt ut av kirken.

Han er ført gjennom Jerusalem, den store kongens stad, i Herodes' narrekappe, til spott og latter for alle.

Han er stilt fram sammen med Barabbas, røveren og morderen, så folket kan velge mellom dem. De veldige folkemassene som han har levd og lidd for, kjempet og håpet for, skal avgjøre valget.

Men ingen ønsker å beholde ham. Ingen har et godt ord å legge inn for ham. Alle vil helst bli kvitt ham.

Folkeskarenes rasende skrik runger som dumpe dødsklokker i hans sjel. Hånen bryter inn over hjertet hans.

Og nå må han gjennom den siste fryktelige lidelsen. Avkledd og bundet til søylen blir han revet opp av veldige piskeslag. Hver fiber skjelver av smerte.

For annen gang blir han ført fram for folkemengden, med ansiktet halvt ukjennelig av blod under tornekronen, i den røde soldatkappen og med røret i de skjelvende hendene.

Pilatus prøver å vinne folkets gunst. Han tror han har funnet et middel til å tilfredsstille alle parter, både jødene, prestene, keiseren og samvittigheten.

Han tenker at når Jesus etter denne behandlingen igjen går fri gjennom Jerusalems gater, vil han være gjort helt ufarlig: et merket menneske, en tåpelig narr som ingen gidder høre på, et utskudd, satt i Israels store bann.

Når keiseren får rapporten, vil han si: «Pilatus har handlet som en klok mann.» Og samvittigheten hans som embetsmann er ren, for han har unngått et justismord.

Men han lykkes ikke, for Gud har andre hensikter.

* * *

«Gå ut, dere Sions døtre, og se på kong Salomo med den kronen hans mor har kronet ham med på hans bryllupsdag!» (Høys 3,11)

Det er bruden, den stakkars lengtende bruden, som jubler og roper slik av fryd på sitt hjertes gledesdag.

Hun har møtt den store, underfulle kjærligheten, en konges kjærlighet. Henne, den ringeste og usleste av alle, hundset av sine brødre, foraktet av kvinnene, slått av vekterne, uanselig og uskjønn i alle andres øyne – henne har han valgt til sin brud.

Hun fryder seg over gullkronen med perler og rubiner som omslutter hans edle panne og holder det bølgende håret på plass.

Hun føler seg løftet og båret inn i en ny, salig verden, fordi disse skjønne øynene har stanset ved henne, og fordi kongen vil løfte henne opp til sin trones herlighet.

* * *

Gå ut, dere Sions døtre! Her er mer enn Salomo. På Gabbata står din sjels brudgom.

Se, der står han i sitt forsoningsskrud, som han tok på seg for å kjøpe sin syndige, besmittede brud fri fra det evige slaveriet.

Stans ved denne kjærligheten, så høy, så dyp, så lang, så bred! Så nådig har han vendt øyet mot deg, du som har fortjent evig pine!

Da blir du en Jesu brud på jorden, utvalgt til Lammets bryllup og løftet opp til Guds og Lammets trone.

Stå opp, du Sions datter, og gled deg i ham! Se på den kronen av torner som Lammets Fader kronet ham med!

Se perlene fra Getsemane – de røde tåreperlene og purpursvetten blandet med gråten. Hver perle er en port inn til den himmelske stad.

Se rubinene i tornestikkene! De funkler i glansen fra Guds evige kjærlighet!

Se hvordan de tindrer! De er like himmelklare og evig skjønne som edelsteinene som smykker grunnsteinene i det nye Jerusalem!

Gjennom disse rubinene ser jeg inn i åpne himler, der Jesu brud en gang skal få høre lyden av englers fryd, en fryd som overgår sinn og sans.

> De dråper, de er meg så klare og funkler i gullglansen rød, så hvite som melk og så rare å samle som perler i skjød. De er meg så søte å drikke, det ting er på jorden visst ikke som stråler og smaker så søtt.

Jeg drikker av kilden, jeg drikker, og leker med perler og gull. Jeg deri min troshånd stikker og kalken iskjenkes meg full. Det fattigste barn han utvalte, til brud og til høysang meg kalte. Jeg leker med perler og gull.

Via Dolorosa

Til paradis den veien bær, men en smertenes vei det er.

Veien mellom Gabbata og Golgata kalles i dag via dolorosa – smertenes vei. Det var det siste veistykket smertenes mann gikk på denne sorgens jord.

Her endte hans vandringsliv – for slik omtaler han selv sitt jordeliv: «I dag og i morgen og dagen etter må jeg vandre videre», og: «Den tredje dagen blir jeg ferdig» (Luk 13,32–33).

Nå er det bare et lite veistykke igjen – den siste etappen av de mange tusen etappene Menneskesønnen har vandret.

Han var ofte trett på sine vandringer, trett av nattevåk og arbeid, trett av tunge ferder i ødemarken, trett av sorger og skuffelser og bekymringer for de villfarne sjelene, trett av kamp og strid mot helvetes hær.

Og likevel ga han aldri opp, men vandret videre på den veien som evangelisten hans beskriver slik: «Han gikk omkring og gjorde vel» (Apg 10,38).

Nå er han ved enden. Han har vandret gjennom alle de gjerningene Faderen viste ham:

Hver dag han lærte, legte, led, hver natt han for oss ba og stred.

Øynene hans har grått tårer på Oljeberget, og pannen hans har svettet blod i Getsemane. Nå gråter hele legemet hans blodige tårer, som flyter så mildt fra hvert sår og hver flenge.

Nå står den siste vandringen igjen, det siste tornekrattet han må gjennom, og så er han framme på Sions bergtopp.

Men hvor tung og trang denne korte vandringen var for Lammet!

Da svikter det for første gang. Ikke viljen! Nei, han gikk sin pinefulle vei med hellig mot og lengsel. Han ville bære sitt kors. Han ville.

Han viste ikke en utålmodig mine og sa ikke et uvillig ord da de la det på ham.

Han bar sitt kors til han segnet. Da forsto til og med den harde romerske soldaten at denne lidende mannen ikke hadde mer krefter.

Så tvang de Simon fra Kyrene til å bære korset etter Jesus.

Den knugende byrden er løftet av. Jesus får pusten igjen. Han har ennå litt krefter tilbake – litt mer enn de siste skrittene krever.

Dem bruker han til den siste prekenen.

Jesus har preket uavlatelig i disse tre årene: i ødemarken ved Jordan, på Galileas sletter og fjell, i båtene, ved brønnen, på landeveiene, i husene, synagogene

og templet, og nå sist den halve natten for disiplene sine i nattverdsalen. Så byr det seg enda en siste anledning.

Her er ennå noen kvinner som gråter. De vil kanskje høre på ham, den fornedrede og mishandlede Menneskesønnen, som en gang samlet de mange tusen rundt seg i ødemarkene i Judea og Galilea.

Han holder enda en siste preken: om synd og nåde, om bot og tro, om det tørre treet og livets grønne tre. Med sitt blod vil livets tre nå slokke vredens luer på korset, for å redde de tørre trærne som brander revet ut av ilden.

* * *

Hvor har noen sett slik troskap i prekenembetet før?

Moses var tro «i hele hans hus, for å vitne om det som skulle forkynnes» (Hebr 3,5). Med dødens kalde skygge over livet holder han de skjønne talene som er skrevet ned i Femte Mosebok, og så dør han salig ved Guds kyss på berget, med blikket inn i det lovede land.

Her er mer enn Moses.

Moses preket helt til døden, men Jesus preket helt til korsets død.

Overfor en slik sjelesorg slår jeg skamfull øynene ned. Til en slik sjelehyrde ser jeg opp, bedende og forventningsfull.

Jesus er ferdig med sin prekengjerning. Det ble en såing med tårer, med noen få gledesstråler over.

Den brakte ham mye spott og hat, og han fikk se få frukter. Likevel hadde han Faderens løfte: Når han bar fram skyldofferet, «skulle han se etterkommere og leve lenge, og Herrens vilje skulle ha fremgang ved hans hånd» (Jes 53,10).

Og Faderens vilje og løfte var nok for ham.

* * *

Jesus er ferdig med sitt liv.

Nå står det tyngste igjen for ham: å bli ferdig med sin død – alle synderes død, den forbannedes død, som Herren har forberedt for ham og forberedt ham på i Moseloven:

«Når en mann har en synd på seg som fortjener døden, og han blir henrettet og deretter hengt på et tre, da skal hans døde kropp ikke bli natten over på treet, men du skal begrave ham samme dag. For forbannet av Gud er den som blir hengt. Og du skal ikke gjøre ditt land urent, det som Herren din Gud gir deg til arv» (5 Mos 21,22–23).

Han ser Golgatas uhyggelige haug rage opp som en dødningeskalle. Dit er alt Israels utskudd gjennom årene ført ut for å bli henrettet.

Han ser på sine to lidelsesfeller, som hører til blant dem. Han kjenner hva det er å bli regnet blant ugjerningsmenn.

En bølge av skam og sorg velter inn over hans skyldfrie sjel.

Forbannelsen fra Golgata møter Guds lam slik blodstanken fra slakterbenken møter lammet som føres fram for å slaktes: Den tenner redsel i blikket og gjør det sykt av dødsangst.

Enda noen skritt, og Lammet står på Golgata.

Slakterbenken er ferdig, og Lammet er ferdig.

Golgata

O Guds lam, Guds kjære lam, Guds lam fra Golgata! Jeg elsker deg som løste meg, da selv du led for meg.

Jesus har båret sitt kors. Nå skal korset bære ham.

Korset er det alteret der Guds Sønn skal ofres.

Abraham var villig til å ofre sin sønn på Moriaberget, men Gud sparte ham for dette offeret. Han viste ham en vær som han kunne ofre i sønnens sted.

Men det offeret som vår stedfortreder skulle bære fram i alle synderes sted, det offeret som alle offerne i Det gamle testamente pekte fram mot – alle disse hundretusener av lam og værer som hadde måttet gi sitt liv for folkets synder – dette offeret kunne ingen og ingenting på jorden lenger erstatte.

Alt som var skrevet og avbildet i tegn og forbilder i de hellige skrifter, måtte nå oppfylles eller gå til grunne.

Derfor kunne ikke Gud spare Sønnen.

Sin enbårne Sønn han ikke sparte, men slaktes lot,
at han oss av Satans strikke kunne frelse ved hans blod.

Jesus visste det også. Derfor tok han villig imot det slaget som strakte ham ut på slakterbenken.

Og da offerilden ble tent ved de fryktelige naglestikkene, steg det bønner opp fra det saktmodige, milde Guds lam, fulle av medynk for dem som pinte det. Som en stille offerrøk steg de mot himmelen.

Dette lammet var ikke bare stumt for dem som klippet det. Det ba for dem.

Da Menneskesønnen ennå vandret omkring, talte han en gang så vemodig om kårene i sitt jordeliv: «Revene har huler, og himmelens fugler har reder, men Menneskesønnen har ikke det han kan helle sitt hode til» (Matt 8,20).

Den lidende Menneskesønnen får ingenting å helle hodet til. Det lille tverrtreet midt på korset var det eneste, usle hvilepunktet på det hvileløse korset. Men det var ikke noe å helle hodet til.

* * *

Når en fremmed skal dø på sykehuset, blir han flyttet inn på et rom for seg selv, så ingen uvedkommende skal forstyrre hans siste timer.

Eller det blir trukket et forheng rundt sengen hans, for at ingen skal være vitne til dødskampen.

Bare den dødsdømte forbryteren får ikke dø i fred. Han dør sin urene, besmittede død mens mengden ser på ham med avsky, og de mange tusen tilskuerne stirrer nysgjerrig.

Det er misdederens død verdens Frelser må dø.

Han er den elendigste av menn. Det elendigste mennesket under korset er som en konge sammenlignet med denne foraktede mannen.

Alle som vil, kan spotte over hans nakne legeme, studere hver mine i det lidende ansiktet, komme med sine bemerkninger og krenke den døende hellige.

Da trekker Faderen forhenget for i tre lange timer, så ingen skal se hans kvaler.

Men gjennom det dype mørket høres likevel det høye klageropet fra korset: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» (Matt 27,46)

Fra den larmende hopen blir spotteglosene slynget mot ham som kjemper.

* * *

Og likevel er det solstråler også over Jesu dødsleie.

Han er jo også på korsets tre «rettferdighetens sol med legedom under sine vinger» (Mal 4,2).

Selv i dødens kamp og nød, mens han holder på med det tyngste verket som noen gang er utført her på jorden, rettferdighetens verk (Jes 32,17), og mens Lammet fortæres av pinslenes luer – selv da lyser en kjærlighet fra det edle ansiktet mot disse kjære under korset, en kjærlighet som ingen pine og nød kan slokke, og som overlever døden.

Han var tro helt til døden i sitt prekenembete og i sitt mellommannsembete. Han er også helt til døden den trofaste sønnen og den trofaste vennen.

Han er også tro til døden i sitt sjelesørgerembete, når han leter etter fåret som har gått seg vill.

Fra korset når frelsende kjærlighet og evighetshåp også fram til den fortapte synderen ved hans side.

Syk og trett til døden glemmer han likevel sin egen ve for å frelse en synder.

Hans pinefulle natt lyses opp noen øyeblikk av den store gleden over å se en botferdig synder som kan reddes – å finne et får på avgrunnens rand, rive det løs fra tornekrattet og bære det hjem til paradis på sine løfters skuldrer.

* * *

Gjennom dødsskyggens dal vandrer nå Guds lam, omgitt av helvetes hær. Redsler uten tall rulles opp for hans indre øye, kvaler uten navn martrer legemet og sjelen hans.

Alle forbannelsene i lovens hellige bok, de som skal ramme overtrederne, velter nå over ham, den forbannede:

«Forbannet være du i byen, og forbannet være du på marken! Forbannet være du i din inngang, og forbannet være du i din utgang! Himmelen over ditt hode skal være som kobber, og jorden under deg som jern» (5 Mos 28,16.19.23).

Bare ved at Kristus gikk inn under lovens forbannelser og ble knust av dem, kunne han kjøpe oss fri fra lovens forbannelse.

* * *

Til sist lysner det også i dødsskyggens forferdelige dal.

Gud har satt sine evige veimerker for sin Sønn også i denne mørke dalen – profetiene i Det gamle testamente.

På forunderlig vis er de satt nettopp på de bratteste og farligste stedene, der Sønnen ellers kunne fristes til å gi opp.

Han skimter dem bak loddkastingen ved foten av korset, bak det fryktelige selskapet, bak de sylkvasse spotteordene fra de lærde.

Han kjenner ordene igjen fra Den hellige skrift, og han vet at han er på rett vei, hvor mørk og forferdelig den enn er.

Nå aner han det siste veimerket. Tørsten minner ham om det. Han vet at han snart har vandret dalen til ende.

«Etter dette, da Jesus visste at nå var alt fullbrakt, og for at Skriften skulle bli oppfylt, sier han: Jeg tørster!» (Joh 19,28)

Han får eddiken. Nå er han framme. For det står skrevet: «For min tørst ga de meg eddik å drikke» (Sal 69,22).

Da lyder et seiersrop fra korset, som ropet fra kvinnen som har født sitt barn.

Verdens forløsning er fullbrakt!

De bristende øynene ser inn i paradis, som nå åpner seg for ham og for alle av Adams falne ætt som omvender seg og tror.

Med fadernavnet på de dødsbleke leppene går den frigjorte ånden ut av den falne hytten.

* * *

På denne nåden vil jeg leve, på den vil jeg dø.

I tillit til at dette «fullbrakt» gjelder meg, en dødsskyldig, fortapt synder, vil jeg synge min takkesang til Guds døende lam:

> Takk, o takk, takk at du døde, at jeg derved leve kan! Ha meg, ta meg, o min søte Frelser til ditt frydeland!

Amen! Halleluja!

Om Fredrik Müller

1878–1921

Fredrik Müller (1878–1921) var en norsk prest og bibellærer. Han ble født i Sunndal 9. juli 1878 og ble cand.theol. i 1902. Under studietiden var han ennå ikke kommet igjennom til klar åndelig frigjøring, og da han kom ut i prestetjenesten og møtte levende kristendom i menighetene, måtte han ta sitt eget gudsforhold opp til revisjon. Under harde åndelige kamper og anfektelser vant han fram til fred og hvile i troen på Kristi forsoning og den uforskyldte nåde.

I 1912 ble han sogneprest i Fjotland i Vest-Agder, som en avgjort «lesar»-prest som ville stå last og brast med den lille venneflokken på stedet. Etter en tid brøt det ut en vekkelse som grep om seg mange steder i bygda, og sjelesorgen der fikk stor betydning for gjerningen hans senere. Høsten 1916 ble han den første hovedlæreren ved Indremisjonsselskapets bibelskole i Oslo. Hans dype syn på menneskehjertets fordervelse og den uforskyldte nåde, omsorgen for sjelene og innsikten i det åndelige livets kamper og fristelser ga ham inngang hos kristenfolket rundt i landet og særlig hos bibelskoleelevene.

Müller skrev med et malende og bilderikt språk. Fasteboka «Smertenes mann» ble først skrevet som fastebetraktninger for bladet «For Fattig og Rik» og kom i mange opplag. Han døde 17. mai 1921, bare 42 år gammel. Fra dødsleiet sendte han denne hilsenen til kristenfolket: «Hils og si: Jeg har seiret!»